

Järjestöt: Sijaissynnytysten kotimainen sääntely on ainoa eettisesti kestävä ratkaisu

19.11.2018

Sijaissynnytykseen tähtäävät järjestelyt on nykyisellään kielletty hedelmöityshoitolaissa, minkä vuoksi useat suomalaiset ovat turvautuneet ulkomailla tapahtuviin järjestelyihin. Sijaissynnytykselle täytyy luoda eettisesti kestävä ja turvalliset rakenteet kotimaassa uudistamalla lainsäädäntöä ja luomalla hyvät käytänteet, vaativat Lapsettomien yhdistys Simpukka, Monimuotoiset perheet -verkosto, Sateenkaariperheet ry ja Kohtuuttomat ry

Sijaissynnytyks on osalle lapsettomista ainoa vaihtoehto saada lapsi.

Sijaissynnytyksestä voivat hyötyä kohdun puuttumisen vuoksi lapsettomat, mutta myös esimerkiksi toistuvista keskenmenoista kärsivät ja ne, jotka eivät muista syistä johtuen voi saada lasta muuten.

Ennen sijaissynnytyksen kieltävän lain säätämistä Suomessa ehti syntyä useita lapsia sijaissynnytyksen avulla. Kokemukset järjestelyistä olivat positiivisia ja osoittivat, että kaikkien osapuolten edun mukainen järjestelmä on mahdollista kehittää. Ihmisillä on halua auttaa läheisiään myös lapsen saamisessa.

Kaiken kieltävä nykytila on huono vaihtoehto. Sen toimimattomuus nousee esiin, kun yritetään ratkoa ongelmia, joita on syntynyt siitä, että ihmiset ovat kiellon vuoksi ajautuneet ulkomaisiin sijaissynnytyjärjestelyihin. Yksi keskeisin ongelma on syntyvän lapsen juridinen asema. Nyt ei voida esimerkiksi taata, myönnetäänkö vastasyntyneelle lapselle lupa tulla Suomeen.

Ihmisillä on universaali halu saada lapsia ja ihmiset saavat lapsia useilla erilaisilla tavoilla, lainsäädännöstä huolimatta. Lainsäätäjän tulee luoda turvalliset puitteet

erilaisille lapsiperheellistymisen tavoille. Viimeistään nyt tarvitaan laajapohjaista keskustelua sijaissynnytysjärjestelyjen eettisten, inhimillisten ja käytännön kysymysten ratkaisemiseksi. Oikeudellisesti kysymys on haastava, mutta se ei ole syy sysätä asiaa sivuun.

Seuraavan hallituksen tulisi ottaa sijaissynnytlainsäädännön luominen osaksi hallitusohjelmaa.

Suomessa, jos jossain, eettisesti kestävä ja yhdenvertaisen lainsäädännön ja käytänteiden muodostaminen olisi mahdollista.

Periaatteet eettisesti kestävään, suomalaiseen sijaissynnytyssääntelyyn:

1. Sijaissynnytys on säädeltävä kotimaassa, täyskielto ei toimi
2. Palvelujärjestelmän tuki perheille on olennaisen tärkeää
3. Sijaissynnytlainsäädännön on suojeltava sekä syntyvän lapsen, synnyttäjän että aiottujen vanhempien etua ja hyvinvointia
4. Sijaissynnytlainsäädännön on oltava yhdenvertainen. Järjestelyitä ei voida rajata esimerkiksi lapsettomuuden syyn tai omien sukusolujen käytön perusteella.
5. Asian valmistelu pitää tehdä perusteellisesti ja tarkastellen avoimesti kaikki vaihtoehdot

Lisätietoja antavat:

Lapsettomien yhdistys Simpukka ry, toim. joht. Johanna Repo, 040 480 8676,
johanna.repo@simpukka.info

Kohtuuttomat ry, puheenjohtaja Tanja Tulonen, tanja.tulonen@hotmail.com

Monimuotoiset perheet -verkosto, Anna Moring, 050 3750 832,
anna.moring@monimuotoisetperheet.fi

Sateenkaariperheet ry, toiminnanjohtaja Juha Jämsä, 044 997 10956,
juha.jamsa@sateenkaariperheet.fi